

jsouli v měchýřku žlučném slitiny tuhoměkké, budiž udáno, jakého jsou způsobu, mnoholi jich jest a jak se mají k stěnám měchýřkovým. Při průtočných cevách žlučných dlužno hleděti: jsouli nad míru roztaženy nebo zacpány hmotou, jižto v sobě obsahují; zdali se stávají neprůchodnými pro to, že se na ně zevnitř něco tlačí. Po tom buď vyšetřeno: v jakém způsobu jsou blány, z nichžto složeny jsou žlučovody i měchýřek; a jsouli porušeny, potřebí vypátrati, zdaliž se snad úrazem rozlila žluč, jak mnoho a kam se rozlila a co z toho pošlo. Taktéž budiž při ohledávání vrátní vény popsáno: jak mnoho krve jest v ní, a jaké; zdali není sraženou krví zacpána; zdali v ní není hnis, a co jiného chorobného se na ní jeví, zvláště ale nenili porušena.

§. 82.

Těž při obálce slezinné sluší zření míti na to, co již vůbec v popsání pobříšnice udáno; jmenovitě budiž zřetel obrácen na fibroidné a vápnité uloženiny, ježto bývají žláznaté, hrbolaté, plátkovité; na nerovnost obalu, která pochází z toho, že se v dužině slezinné utvořily uloženiny.

Při slezině samé náleží udati: jak jest veliká; zdali jí patrně přibylo neb ubylo vůbec anebo jen dle jistých průměrů, a v jakém způsobu; zdali se uchylují tvar aneb kraje sleziny od pravidelného způsobu; zdali jest z následků choroby někde přilepena, aneb zdali leží jinač než obyčejně. O dužině slezinné budiž napsáno: jestli barvy bledé, modré, hnědé, červenohnědé, tmavočervené, černé, rezavě hnědé; jestli měkká, kašovitá, tuhá, špekovitá, pružná, pevná; mnoholi má krve a jakou. Těž se má hleděti: jestli dužina sleziny promoklá krví, syrovatinou aneb hnisem; jestli v ní snad uloženo něco vlákeninného, tekutého neb tuhého; a zvláště zdali tyto uloženiny jsou formy kuželovité a jdouli ty kužele od povrchu do hloubky. Dále náleží zření míti: jak se má základní pletivo sleziny ku dřeni; jestli ho veliká hojnost, jestli křehké aneb značně houževnaté a husté; zdali jest dřev kašovitě řídká neb hustá, stejná anebo zdali v ní má převahu bílá hmota; též se má hleděti, jestli tu viděti nějakých čerstvých neb skřídovatělých hlíz, tuberkulí a kamenů venosních. Jestli slezina porušena, potrhána, puklá, buďtež i krátké cevy dobře ohledány a spatřeno, mnoholi krve se rozlilo.

§. 83.

Při velikém tenetě budiž ohledáno: máli mnoho neb málo sádla; jestli dlouhé a plihé, rozestřeno po tenkých střevách a nebo shrnuto na jednu hromadu, roztrženo aneb jinak porušeno a rozdrháno; jestli v cevách jeho mnoho neb málo krve; jestli zaníceno; vyvinulali se v něm mrt; jestli kýlou sevřeno, poseto uzly rakovitými neb jinými nádory; jestli srostlé s útroby neb se stěnami břišními a jak; udělalyli se tím snad provázkovité prodlouženiny, čímž střeva se zapletla, stala neprůchodná atd.

S podobným zřetelem budiž i malé teneto ohledáno, načež se blíže malého oblouku žaludkového roztrhne, žláza slinná břišní pod ním ležící se vyndá, dle